

структур. Наприклад, речення, які сформовано за допомогою сполучників **тому що** і **адже**, мають різні властивості. Сполучник **адже** – односкладний і, отже, не може розчленовуватися, сполучник **тому що** – двоскладний і може розчленовуватися. Це приводить до різних комунікативних можливостей (порівн.: *Важко не погодитися з логікою співрозмовника, **адже** щось подібне ми вже бачили в перші роки незалежності*). Розчленований сполучник надає право займенниковій частині, яка відокремилася, розташовуватися дистанційно, що в сильному ступені сприяє актуалізації висловлення, наприклад: *Тому важко не погодитися з логікою співрозмовника, **що** щось подібне ми вже бачили в перші роки незалежності*. Сполучник **тому що** здатний бути й у постпозитивній, і препозитивній підрядній частині, а це приводить до різних акцентів у відтінках значення: *Важко не погодитися з логікою співрозмовника* (констатуючий факт), *тому що щось подібне ми вже бачили в перші роки незалежності* (його причинове обґрунтування). – *Тому що щось подібне ми вже бачили в перші роки незалежності* (причина), *важко не погодитися з логікою співрозмовника* (наслідок). Односкладний сполучник **адже** здатний розміщуватися лише в постпозитивній підрядній частині (зустрічаються виняткові випадки індивідуально-авторського вживання, коли односкладний сполучник **адже** починає собою складне речення).

У синонімічному ряді складних речень, який можна уявити собі як своєрідну парадигму типового значення, є домінантне речення. Йому властиве відбивати це значення:

- а) найбільш типовим і загальним (без відтінків) образом;
- б) найбільш частотно;
- в) стилістично нейтрально.

Так, серед присубстантивних речень домінантним є речення із сполучниковим словом **який**, серед з'ясувальних – із сполучником **що** й т.д.

Для перевірки синонімічності речень проводиться операція взаємозамінності. При цьому виявляється, що в межах одного структурно-семантичного виду речення не завжди синонімічні й, навпаки, синонімічними часто виявляються речення різних типів і видів. Так, наприклад, з'ясувальні складнопідрядні речення, типу *...сказав, що...* і *...сказав, щоб...*, не є взаємозамінними беззастережно, отже, розрізняються істотно (відмінні в модальному аспекті), а речення складнопідрядне, типу *...сказав, що ...*, і безсполучникове, типу *...сказав: ...*, є взаємозамінними.

У безлічі моделей, що входять до синонімічної групи, повинні бути представлені речення, по можливості, з однаковою лексикою.

Часто в реченнях із загальним типовим значенням немає повного лексичного й модально-часового збігу. У такому разі в синонімічних реченнях спостерігаються яскраво виражені відтінки значення.

Звідси можна дійти висновку, що якщо структури не приймають однакової лексику із стилістичних причин, то йдеться про речення – стилістичні синоніми.

Складні речення є історично найпізнішим структурним типом речень. Незважаючи на тривалий час їх вивчення, у східнослов'янському мовознавстві наявні різні підходи до їх аналізу, а головне – відсутня усталена класифікація цих структур. Дослідження різних аспектів складних речень ми вважаємо актуальним для розвитку загальної теорії синтаксису.

Джерела та література

1. Адмони В. Г. Статус обобщённого грамматического значения в системе языка // Вопросы языкознания. – 1975. – №1.
2. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник для філолог. фак-тів вузів. – К.: Либідь, 1993.
3. Золотова Г. А. Монопредикативность и полипредикативность в русском синтаксисе // Вопросы языкознания. – 1995. – № 2.
4. Современный русский язык: Учебник для филологических специальностей университетов / В. А. Белошапкова, Е. А. Брызгунова, Е.А. Земская и др. / Под ред. В. А. Белошапковой. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа, 1989.
5. Столярова Л. П. Синтаксис сложноподчиненного предложения. – Дн-ск: ДГУ, 1992.
6. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2004.

Примітки

* Наявний у статті фактичний матеріал обрано із суспільно-політичного дискурсу телебачення й радіомовлення.

Саяк І. З.

ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИКМЕТНИКОВИХ СЛОВСПОЛУЧЕНЬ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІСТИКИ ДЖОАН РОЛІНГ)

Художня мова привертає увагу неповторною своєрідністю вживання фразеологізмів. Традиційно фразеологізми відносять до художніх засобів лексичного рівня, які залежно від контексту здатні брати на себе основне стильове і експресивне навантаження. Як художній засіб фразеологізми – є елементами мистецької майстерності письменника. На це звертає увагу А. В. Ткаченко, коли він підкреслює, що, “письменник послуговується багатствами створеної до нього лексики, фразеології, ідіоматики, “крилатими виразами”, творить і свої, і все це не є механічною сумою простої та “маркованої лексики”, а становить нову мистецьку якість” [1, с. 238].

Об'єктом нашого дослідження є лексико-фразеологічні особливості художньої мови романів англійської письменниці Джоан Ролінг. Хоча дитяча література не є багатим джерелом ідіоматизації лексичних одиниць, словесно-художня творчість письменниці приваблює досить цікавим і своєрідним вживанням лексичних одиниць різного ступеня ідіоматичності, серед яких ми зосереджуємо увагу на стійких прикметникових словосполученнях – власне фразеологічних одиницях, або ідіомах.

Прикметникові фразеологічні словосполучення складають значний шар англійської фразеології, підкреслюючи її специфічну особливість. Однак ці стійкі мовні звороти не так часто ставали предметом спеціальних лінгвістичних досліджень. Частково синтаксична характеристика прикметникових фразеологічних словосполучень подається у дослідженні Л. Г. Верби “Синтаксическая идиоматика в современном английском языке”, структурні та образні особливості прикметникових фразеологічних словосполучень описуються у дослідженні І. А. Бородянського “Перевод фразеологических единиц и контекст” [2], [3]. Структурно-семантичну природу прикметникових ідіом із сурядним зв'язком частково дослідили у своїх працях А. Л. Баласанова, Е. М. Стомпель, Л. М. Медведєва, В. В.

Дайнеко [4], [5], [6]. Єдиним прикладом цілісної праці на матеріалі англійських парних прикметникових фразеологічних словосполученнях є робота З. І. Дубянської “Парные сочетания прилагательных, объединенных союзом and”, і то автор розглядає лише групу стійких прикметникових сполучень семантичного поля “розміру” з погляду синтаксичного аналізу [7].

Як вважають вчені, “реальні відношення між предметами, явищами, діями впливають на стандартизацію сполук для їх номінації, тому в певному колективі виникають значною мірою стандартизовані кліше для передачі тих чи інших реалій” [8, с.227]. У дослідженні ми виходимо із твердження – прикметникові фразеологічні одиниці із структурою словосполучення відносять до номінативних фразеологічних одиниць, що є зворотами, які виконують функцію найменування, тобто називають предмети, явища, дії, стани, якості, тощо [9, с. 208].

Матеріалом дослідження є близько 250 варіантів англійських прикметникових фразеологічних словосполучень, отриманих шляхом добірки у романах “Гаррі Поттер і філософський камінь”, “Гаррі Поттер і таємнича кімната”, “Гаррі Поттер і в’язень з Азкабану”, “Гаррі Поттер і келих вогню”, “Гаррі Поттер і орден Фенікса”, “Гаррі Поттер і напівкровний принц”.

Основне завдання – виявити структурні групи прикметникових фразеологічних словосполучень та проаналізувати як їх лексико-семантичні особливості реалізуються у контексті художньої мови поттеріани.

Як показали спостереження, за структурними ознаками в образних засобах художнього мовлення поттеріани найуживанішими стійкими моделями прикметникових фразеологічних словосполучень є такі моделі:

- 1.Компаративні прикметникові фразеологічні словосполучення: as+A+as+(Pr)+N/as+A1+as+A2
- 2.Парні прикметникові фразеологічні словосполучення: A1+and+A2
- 3.Прикметникові квазісловосполучення: good/nice+A
- 4.Прикметникові фразеологічні словосполучення зі структурою: V+A
- 5.Прикметникові фразеологічні словосполучення інших типів.

1. Компаративні прикметникові фразеологічні словосполучення – це ідіоми, які мають у складі порівняльний компонент *comp* (as, як). У якості стержневого компонента виступає прикметник, в якості залежного – іменник. За структурою компаративні одиниці досить прості і лаконічні. Наприклад, “He let the material flow over his hands, smoother than silk, light as air” [PhS], “She was staring at her slippers, as still as a statue” [PhS], “There’s no ‘arm in ‘im, ‘onest – ... that Hippogriff’s as good as dead” [PrA], “Send me an answer as soon as possible” [PhS], “The Dursleys were what wizards called muggles and as far as they were concerned, having a wizard in the family was a matter of deepest shame” [ChS].

У якості стержневого компонента можуть виступати прикметники практично всіх лексико-семантичних груп. У художній мові поттеріани найширші валентні можливості мають лексеми, що вказують на характер, волю, темперамент, зовнішні характеристики людини. Щодо семантики таких фразеологічних одиниць, то образна близька паралель досить поширена: *as still as a statue, white as chalk, eyes wide as headlamps*.

Прикметним для художнього стилю романів про Гаррі Поттера є вживання авторських порівняльних конструкцій, що слугують інформативними показниками суб’єктивної оцінки – позитивної чи негативної. Такі сполуки відмічаються інформативною насиченістю, яскраво вираженою стилістичною значущістю. Наприклад, “Uncle Vernon was as bad as his word” [ChS], “Mr.Malfoy, what a pleasure to see you again”, said Mr.Borgin in a voice as oily as his hair” [ChS], “Now could they have been so stupid as to forget to cloak” [PhS], “Dobby leaned towards Harry, his eyes wide as headlamps” [ChS].

Порівняння – це один із засобів пізнання світу, який полягає у “встановленні подібності й відмінності предметів та явищ об’єктивного світу” [10, с. 11]. У стилістиці порівняння індивідуалізує зображуване, надає йому нових відтінків, виявляє емоційне ставлення письменника до подій або героя [10, с. 11]. З допомогою порівняльних прикметникових конструкцій письменниця передає внутрішній світ персонажів і загальну атмосферу таємничості романів. У нашій уяві створюється ціла галерея яскравих образів. Наведемо уривок: “...the cat on the wall outside was showing no sign of sleepiness. It was sitting as still as a statue, its eyes fixed unblinkingly on the far corner of Privet Drive” [PhS].

2. Парними прикметниковими фразеологічними словосполученнями, або біномами, слід вважати словосполучення, що функціонально співвідносяться з прикметником. До них належать типи біномів, які характеризуються сурядним зв’язком між компонентами, структурно позначимо їх A1+and+A2 біноми (*fair and square*); і типи біномів, у яких компоненти поєднані за допомогою прийменника A1+prep+A2 (*from bad to worse*).

З погляду семантики стійкі парні прикметникові словосполучення – це семантичні утворення, що вводяться в мовлення у вигляді цілісних словесних блоків, яким характерна цілісність лексичного значення. Цілісність семантики проявляється в їхній здатності утворювати синонімічні групи: “Snow had started to fall outside the windows, and the castle was very still and quiet” [PrA], “Now all Harry could see of Malfoy was the back of his sleek blond head, because he was at last giving Slughorn his full and undivided attention” [HBP] та антонімічні групи: “People in the black and white picture were moving” [PrA]. Особливо широко використовує письменниця повтори співвідносних частин синтагм: “The air became colder and colder as they hurtled round tight corners” [PhS], “The car revved louder and louder and suddenly, with a crunching noise, the bars were pulled clean out of the window ...” [GF], “Harry, Ron and Hermione climbed the tightly spiraling steps, getting dizzier and dizzier, until at last they heard the number of voices above them” [PrA].

Емоційно-художня функція парних прикметникових фразеологічних одиниць полягає у навмисній деталізації описаного предмету з метою експресивного і логічного підсилення смислу висловлювання або підпорядкування вимогам ритму: “Harry Potter is humble and modest”, said dobby reverently, his orb-like eyes aglow” [ChS], “Harry kicked off into the air and the Firebott zoomed higher and faster than any other broom” [PrA].

3. У художньому стилі Джоан Ролінг емоційно-оцінний компонент вводиться також з допомогою вживання парних одиниць з оцінними прикметниками, які утворюють квазісловосполучення із структурою: good/nice+and+A. Це звороти, в яких поєднуються слова, що є рівноправними. У таких утвореннях and фактично втрачає властивості сполучника, а компонентам квазісловосполучення не властиві сурядні відношення. Наприклад, “Another year gone! What a year it has been! Hopefully your heads are all a little fuller than they were .. you have the whole summer ahead to get

them *nice and empty* before next year starts..." [PhS]. Прикметник *nice* разом з іншим прикметником утворюють двочленну фразеологічну сполуку. У семантичному значенні компонентів таких фразеологічних одиниць відбувається якісна зміна. Десемантизовані *good, nice* в поєднанні із сполучником *and* зумовлюють ідіоматичність конструкцій *good/nice+and+A* із загальним значенням інтенсифікованого якісного значення. У романах словосполучення *good and tired, nice and supple, nice and flexible* функціонують як ускладнене означення і є своєрідним способом створення експресивного забарвлення.

4. Прикметникові фразеологічні словосполучення зі структурою: V+A.

Окрім власне прикметникових фразеологічних одиниць прикметник також входить до складу дієслівних фразеологічних одиниць у ролі залежного компонента. Для зображення явищ і предметів реального та уявного світів Джоан Ролінг використовує стійкі сполуки, в яких прикметник описує дію чи стан цих предметів і явищ. У таких сполуках часто вживаються прикметники із семантичним значенням "open", "ajar", викликаючи у читача передчуття несподіваного і непередбачуваного. Наприклад, "The clock on the wall had just chimed midnight when the portrait hole *burst open*" [PhS], "It was empty, but a door *stood ajar* at the other end" [PhS], "There was a sound of heavy footsteps, then the door *creaked open*" [PrA].

5. У художній мові романів про Гаррі Поттера трапляються прикметникові фразеологічні словосполучення інших структурних типів: "Harry Potter must stay where he is safe. He is *too great, too good, to lose*" [ChS], "She's *driving me mad*" [HBP], "Your parents gave their lives *to keep you alive, Harry*" [PrA], "When dinner over, I'll *bring the subject round to drills*" [ChS]. Прикметним є вживання розмовних формул чи штампів, що створюють ефект емоційності та виразності художнього стилю романів. Наприклад, "Be *quiet, boy,* snarled Gaunt in Parseltongue, and Morfin fell silent again" [HBP], "How *nice to see you again ...*" [PhS], "Good *gracious, it's getting dark already!*" [HBP], "Something *wrong, Hermione?*" [HBP].

Зазначимо, що стійкі прикметникові словосполучення у художній мові поттеріани характеризуються своєрідністю ритміко-ефонічної організації. Зокрема, ця своєрідність полягає в наявності у їх числі алітераційних: "...watching Dudley tearing out of the room *as fast as his fat legs* would carry him" [ChS], "Dudley was blond, *pink and porty*. Harry, on the other hand, was *small and skinny*" [PhS], та римованих елементів: "With any luck, I'll have the deal *signed and sealed* before the news at Ten" [ChS], "Wanted a re-match. But they won *fair and square... even Wood* admits it!" [HBP]. Ритміко-ефонічна організація словосполучень дозволяє висловити припущення про їх зв'язок з усною фольклорною традицією. Ми підтримуємо думку А. В. Ткаченко, який пише, що "художня мова має сприйматися не тільки візуально, а й на слух, у живому інтонаційному звучанні" [1, с.302]. У своїх романах Джоан Ролінг часто вдається до різних принципів фоніки, що значно посилює обсяг естетичної інформації, додаючи до неї власне емоційне ставлення і навіюючи його читачеві.

Безумовно, опис лексико-фразеологічних особливостей прикметникових словосполучень художньої мови романів Джоан Ролінг не обмежується лише наведеними вище результатами, але встановлені характеристики дозволяють зробити такі висновки:

1. З точки зору лексико-фразеологічних особливостей прикметникові словосполучення, виявлені шляхом добірки, можуть бути представлені у вигляді шкали, на крайніх точках якої розташовані ідіоми і вільні словосполучення лексичних одиниць.

2. За частотою вживання переважають парні прикметникові словосполучення.

3. Прикметниковим фразеологічним словосполученням характерна стійкість на семантичному, лексичному, морфологічному і синтаксичному рівнях, що знаходить своє відображення у фіксованій формі і порядку слів – компонентів.

4. У фразеологічних структурах здатні вживатись прикметники практично всіх лексико-семантичних груп. Найширші валентні можливості мають лексеми, що вказують на характер, волю, зовнішні характеристики людини.

5. Прикметникові фразеологічні словосполучення є ілюстративним засобом організації художньої мови поттеріани, що забезпечує її експресивність та емоційність і створює новизну і неповторність образів.

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що стійкі прикметникові словосполучення художньої мови романів Джоан Ролінг утворюють комплексне поняття, що передбачає масштабніше вивчення лексико-фразеологічних особливостей сучасного дискурсу дитячої художньої літератури.

Список використаних джерел

1. Ткаченко А. В. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. – К., 1988. – 342 с.
2. Верба Л. Г. Синтаксическая идиоматика в современном английском языке: Автореф. дис. канд. филол. наук/ Киев гос. ун-т им. Т. Шевченко – К., 1975. – 20 с.
3. Бородинский И. А. Перевод фразеологических единиц и контекст (на материале английского языка): Автореф. дис. канд. филол. наук/ КГУ им. Т. Шевченко – К., 1971. – 23 с.
4. Баласанова А. Л. Сочинительные фразеологические единицы и контекст в современном английском языке: Автореф. дис. канд. филол. наук/ Моск. гос. пед. ин-т иностр. яз. им. М. Горького – М., 1973. – 30 с.
5. Стомпель Е. М. Семантика и структура среднеанглийских координативных биномов, элементы которых соединены союзом *and*: Автореф. дис. канд. филол. наук / ЛГУ – Л., 1983. – 20 с.
6. Медведева Л. Н., Дайнеко В.В. Парные словосочетания английского языка: Учеб. пособие для студ. фак. и ин-тов иностр. яз./ Под ред. О. Е. Семенца. – К.: Высш. шк.; 1989. – 184 с.
7. Дубинская З. И. Парные сочетания прилагательных, объединенных союзом *and* // Лексико-грамматическая сочетаемость в германских языках. – Челябинск, 1976. – Вып. 1 – С. 25 – 29.
8. Сучасна українська мова: Підручник/ За ред. О. Д. Пономарева. – 2-ге вид., перероб. – К.: Либідь, 2001. – 400 с.
9. Кунин А. В. Курс фразеології сучасного англійського мови: Учеб. для ин-тов и фак-тов иностр. яз. – М.: Высш. шк., 1986. – 336 с.
10. Українська Радянська Енциклопедія. У 12 т./ Головн. ред. М. П. Бажан. – 2-е вид. – Київ: УРЕ, 1983. – Т. 9. – 558 с.

Список художньої літератури

- PhS – Rowling J.K. Harry Potter and the Philosopher's Stone. – London, 1997. – p.215.
ChS – Rowling J.K. Harry Potter and the Chamber of Secrets. – London, 1998. – p.257.
PrA – Rowling J.K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. – London, 1999. – p.317.
GF – Rowling J.K. Harry Potter and the Goblet of Fire. – London, 2000. – p.665.

Самохіна (Дмитренко) В. О., Дмитренко Ю. А. ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ – СИМВОЛ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Актуальність даного дослідження обумовлена необхідністю всебічного аналізу функціонально-стилістичних характеристик інтертекстуального контексту, виявлення його ролі в загальній структурі тексту, а також важливістю створення цілісного уявлення про співвідношення і взаємодію різних типів членування тексту. Р.С. Чорновол-Ткаченко вважає, що “передумовою лінгвістично-вичерпного аналізу інтертекстуальності є поняття того факту, що основою будь-яких міжтекстових взаємодій є концепт тексту” [18:199].

На початку ХХ сторіччя виник термін “інтертекстуальність”, який небаченими темпами почав завойовувати літературу. На сьогоднішній день ми можемо сказати, що він перетворився у символ сучасної філології [1], [2], [5], [12].

Як зазначає О. О. Селіванова, “інтертекстуальність ґрунтується на культурній компетенції читача, яка в термінах когнітивної лінгвістики моделюється у вигляді читацьких фреймів, що не лише є засобами перекодування кожного нового тексту, а й механізмами розширення й оновлення глобального інтертекстуального фрейму” [16:191].

Сучасна текстологія все частіше зіштовхується з проблемами розуміння, адекватного сприйняття переданого повідомлення [10; 11]. Як філологічна проблема, вертикальний контекст здобуває особливу актуальність у даний час, коли зневага культурою і літературою приводить до все більш широкого поширення нерозуміння тексту, зведення процесу читання, особливо творів класичної літератури, просто до поверхневого сприйняття більш-менш цікавої фабули [9; 13].

Відомий американіст А. Зверев писав: “Серед самих характерних рис культури цього сторіччя саме необхідно назвати переклик з епохами, дуже від неї віддаленими” [Цит. по: 15: 7]. Так, ми можемо сказати, що письменник, визначаючи в процесі творчості відносини свого тексту до інших текстів, не тільки виходить у широкий “діалогічний” контекст дійсної, попередньої і наступної літератури, але і виробляє свою естетико-світоглядну позицію і ті художні форми, що найбільш адекватно дозволяють її виразити [19: 255].

Ж. Женнет у своїй статті “Полімпсести” (тобто, побудова тексту за канвою іншого тексту) дав п'ятичленну класифікацію різних типів взаємодій текстів [Цит. по: 15: 15]:

- інтертекстуальність як присутність в одному тексті двох чи більш текстів (алюзія, цитата, плагіат, парафраз);
- паратекстуальність як відношення тексту до своєї назви, післямови, епіграфу;
- метатекстуальність як коментуюче, а частіше критичне посилання на передтексти;
- гіпертекстуальність як осміяння і пародіювання одним тестом іншого;
- архітекстуальність як жанровий зв'язок текстів.

Нам здається найбільш доцільним зупинитися докладніше на інтертекстуальності як особливому виді членування, властивому текстам сучасної літератури ХХ-ХХІ століть.

Насамперед варто розрізнити дві сторони інтертекстуальності – читацьку (дослідницьку) і авторську. З погляду читача, інтертекстуальність – це установка на більш глибоке розуміння тексту чи на дозвіл нерозуміння тексту (текстових аномалій) за рахунок установлення багатомірних зв'язків з іншими текстами, які пов'язані з даною референціальною, синтагматико-комбінаторною, звуковою і ритміко-синтаксичною пам'яттю слова. За аналогією з інтертекстуальністю можна говорити про автотекстуальність, коли нерозуміння розв'язується за рахунок установлення багатомірних зв'язків, породжуваних визначеною циркуляцією інтертекстуальних елементів всередині того самого тексту [14: 2].

Покажемо з цього погляду є роман Дж. Джойса “Уліс”. Значення глибина назви розкривається в міру дозволу різних міжтекстових протиріч. Основна опозиція твору – “Ірландія ХХ століття – міфологічна Італія” є також основою міжсвітової (у двох значеннях – лінгвістичному і філософському) і міжтекстової референції. Роман Джойса побудований на алюзії, причому ретельне інтертекстуальне дослідження виявляє більш глибокі зв'язки між життям героїв міфів і дублінців. “Кожний може бути кожним”, – говорить нам Джойс. І може бути дійсно. Одисей і Блум – це тілесні оболонки однієї і тієї ж сутності [11: 135].

З погляду автора, інтертекстуальність – це спосіб генезису власного тексту і постулювання власного поетичного “Я” через складну систему опозицій, ідентифікації і маскуванія з текстами інших авторів. Аналогічно можна говорити про автоінтертекстуальність, коли при породженні нового тексту ця система опозицій, ідентифікацій і маскуванія діє вже в структурі ідіолекту визначеного автора, створюючи багатомірність його “Я”. Таким чином, інше “Я” письменника, з яким він вступає в діалог, може бути як поет-попередник, так і він сам. Співвіднесення тексту з іншими породжує двійників як на рівні сюжету, так і на рівні “текст-текст” [17: 13].

Завдяки авторській інтертекстуальності весь простір поетичної і культурної пам'яті вводиться в структуру знову створюваного тексту як змістоутворюючий елемент, і таким чином, літературна традиція йде не з минулого в сьогодення, а із сьогодення в минуле і конститується новим художнім явищем [12: 148]. Яскравий тому приклад – роман Джона Фаулза “Жінка французького лейтенанта”. Своєрідність поезики роману полягає в тому, що, постійно викликаючи читача на співтворчість, Фаулз установлює з ним безпосередній контакт, широко користується такими комунікативними одиницями, як тексти і позатекстові коментарі, включаючи в ці останні різноманітні цитати у вигляді епіграфів і постачаючи текст розгорнутим апаратом виносков, частково документальних, котрі і створюють враження великої наукової вірогідності що читається [3: 322]. Автор “підриває” лінійність тексту, пропонуючи нам варіант його нового прочитання. Цитати та алюзії, якими так і рясніє роман Фаулза, введені в текст особливим прийомом – аплікацією. А схрещування і взаємна трансформація змістів породжує те, що Бахтин назвав “смысловими гібридами” [4: 76].